

POSUDEK OPONENTA MAGISTERSKÉ PRÁCE

Název práce: Vliv věku a věkových struktur na vývoj hodnot demografických a epidemiologických ukazatelů v průběhu pandemie COVID-19

Autor práce: Bc. Markéta Březinová

Vedoucí práce: RNDr. Klára Hulíková Tesárková, Ph.D.

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky

Autorka se ve své práci zabývá vlivem věku a věkových struktur na ukazatele charakterizující průběh pandemie COVID-19. Takto zvolené téma považuji za velice přínosné, jelikož hodnocení průběhu pandemie COVID-19 přineslo opravdu enormní množství nepřesných informací a zkreslení.

Celkem si autorka stanovila tři cíle (výzkumné otázky), viz kapitola 4. Cílem je především doložit vliv rozdílných věkových struktur na hodnoty souhrnných ukazatelů během pandemie COVID-19, dále kvantifikovat příspěvky věkových skupin ke změně vybraných epidemiologických a demografických ukazatelů, a to jak před zavedením očkování, tak po. Do analýz bylo zahrnuto šest populací evropských zemí vč. Česka. Cíle práce jsou vhodně zvolené a vhodně odůvodněné.

Práce s literaturou (teoretická část)

Teoretická část je velmi kvalitně zpracována. V první části autorka ukotvuje zvolené téma napříč demografií a epidemiologií, diskutuje pandemii COVID-19 z demografického pohledu či stručně popisuje průběh pandemie COVID-19. V rámci rešerše literatury pak autorka diskutuje práce, které se také věnovaly analýzám věkových struktur v souvislosti COVID-19, dopadům pandemie COVID-19 na úmrtnostní poměry či dopadu očkování na úmrtnostní poměry.

Teoretická část práce je dobře čtivá, zahrnuje velké množství zdrojů. Osobně tuto část považuji za nadstandardní pro DP.

Drobná poznámka k citacím, v případě dvou autorů, je vhodnější uvádět oba autory v textu nikoliv formou citace el al. Např. u Vallin a Meslé (2004), Hulíková a Džúrová (2022b) apod.

Dále bych zvažila používání termínu degenerativní nemoci jako synonymum pro chronické nemoci. V epidemiologii a lékařských oborech jsou degenerativní nemoci vnímány úžeji a za klasická degenerativní onemocnění jsou brány např. roztroušená skleróza, Parkinsonova nemoc nebo Alzheimerova nemoc.

Metodika práce a analytická část práce

Metodická část práce je kvalitně zpracována, jsou představeny datové zdroje a použité ukazatele. Z hlediska datových zdrojů mne překvapilo použití World Population Prospects 2022 pro získání věkových struktur sledovaných populací? Co autorku vedlo k výběru tohoto zdroje? Jaké jiné zdroje je možné použít?

Možná bych se zde ještě vrátila k výběru zemí, regionálně výběr zemí reprezentuje spíše střední

a jižní Evropu, absence východní a severozápadní Evropy je trochu na škodu.

Při práci s databází COVERAGE-DB pracovala autorka s týdenními daty, které samozřejmě nerespektují data roční. Osobně bych týden, kdy dochází k přelomu roku zahrnula k jednomu ze sledovaných roků.

Dále autorka zdůrazňuje primární použití dat z databáze COVERAGE-DB a zejména výhodu harmonizace dat umožňující srovnatelnost mezi geografickými celky. Pro prezentaci vývoje absolutních počtů potvrzených případů a zemřelých však používá jako zdroj data WHO. Proč v tomto případě autorka upustila od použití databáze COVERAGE-DB?

Analytická část práce pomocí vhodně zvolených metod pokrývá stanovené výzkumné dílčí cíle. Diskuze výsledků je však velmi popisná a je velmi náročné udržet pozornost a najít v textu něco jiného, než co je v samotných grafech. V závěru jednotlivých podkapitol se však autorka vrací k načtené literatuře a porovnává svá zjištění z již publikovanými analýzami. Ke shrnutí/zodpovězení výzkumných otázek se však dostává až v samotném v závěru práce.

V analytické části bych ráda vyzdvihla zpracování příspěvků věkových skupin na změnu naděje dožití při narození pro všechny po sobě jdoucí roky v období 2018–2022, tedy zahrnutí i změn před vypuknutím pandemie. Analýza přehledně ukazuje dopad pandemie COVID-19 na úmrtnostní poměry, rozdílný průběh dopadu pandemie v jednotlivých zemích, ale i rozdílný dopad na jednotlivé věkové skupiny ve vybraných zemích v průběhu pandemie COVID-19.

Závěry práce

Samotný závěr práce shrnuje hlavní zjištění, byť opětovný popis struktury práce, zdrojových dat považuji za nadbytečný. Naopak by bylo vhodné zařadit odstavec o přínosu a relevanci práce či reflexi práce.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: **výborná** / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Po formální stránce je práce zpracována kvalitně. Občas však lze narazit na nevhodné obraty typu: „vliv věkových struktur se projeví na státech“ (str. 24), „populace lidí“ (str. 42), „důležitá populace“ (str. 41), „noví zemřelí“ (str. 36), „rakouskému poklesu“ (str. 53).

Věkovou skupinu 80–100+ by bylo vhodnější popisovat jako věkovou skupinu 80+.

Dále řada podkapitol by si zasloužila přesnější označení (např. 3.2 Dopad pandemie COVID-19).

Chybějící odkazy v textu na jednotlivé obrázky (např. obr. 26 a obr. 27).

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Předkládanou diplomovou práci považuji za přínosnou. Teoretická část představuje velmi kvalitní, čtivý a přehledný text dané problematiky. Analytická část práce potom přes výše zmíněné výhrady naplňuje vytyčené cíle. Celkově práce splňuje požadavky kladené na DP.

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě

Otázky byly autorce položeny v rámci komentáře k metodice práce a analytické části práce.

Datum: 3. 9. 2024

Autor posudku: RNDr. Michala Lustigová, Ph.D.

Podpis: